СЕКЦІЯ 21. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА В УКРАЇНІ

ІНФОРМАЦІЙНЕ СУСПІЛЬСТВО ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ В РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В УКРАЇНІ

Бадан А.А.
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», м .Харків

Постановка питання про проблеми галузі перекладознавства в Україні має довготривалу історію завдяки цілій низці факторів: бурхливий розвиток англо-української гілки після отримання незалежності, паралельний розвиток IT-технологій в Україні і в усьому світі та все більш вагома роль англійської як lingua franca, що пронизує усі сфери життєдіяльності [1].

Міжкультурна комунікація, важливою складовою якої є переклад (у нашому випадку англо-український переклад), є динамічним процесом. Він стирає відмінності у багатьох професійних сферах. Новоутворені терміни проникають в українську мову саме через англійську, якою послуговується більшість усього цивілізованого світу, осідають у лексиконі професійних спільнот, і, врешті-решт, опиняються у мас-медіа і в побутовій комунікації. Виникає, за виразом М. Снелл-Хорнбі, «…глобальне середовище у вигляді сьомого контенту…» [1, с.17], де панує спрощена форма англійської, де не є важливим її походження від британського чи американського варіанту.

Так, не тільки професійний сленг IT-галузі, а й усе комунікаційне поле пронизане «блогами», «хедхантерами», «стартапами», «фаст-фудами», «булінгом», «сексінгом», тощо. Більш того, процеси мовної конверсії у англійській мові (перехід з однієї частини мови у іншу) віддзеркалюються в українській через запозичення та інтернаціоналізми: «Гугл» – «гуглити» – дієслово.

Виникає питання про роль англо-українського перекладу в умовах бурхливого розвитку сучасних технологій. Традиційно, коли роль перекладачів зосереджувалася на художньому перекладі, філологи виділяли «форенізацію» та «доместикацію» [2, с.212], в українському мовознавстві «очуження» та «одомашнення». Це означає або пристосування до місцевої культурної традиції, тобто вживання українського перекладу – типу «user» – «користувач» (доместикація), або адаптацію до «чужої» культури, напр. «urban» – «урбаністичний» (форенізація), навіть за наявності українського відповідника «міський».

Пояснення сучасних процесів відставання функції перекладачів у суспільстві можна знайти саме у бурхливому розвитку сучасних технологій, які щоденно привносять в українську мову безліч інтернаціоналізмів та специфічну термінологію саме завдяки глобалізації. Професійні спільноти є більш чутливими до новоявлень і миттєво підхоплюють транслітеровану форму будь-якого англійського слова, що не має в українській формі відповідника.

Отже, у сучасній боротьбі «форенізації» і «доместикації» однозначно перемагає перша.

Література:

1. Schaeffner, C. 2000. Translation in the Global village. Clevedon: Multilingual Matters, p. 15–29.
2. Schleiermacher, F. Über die verschiedenen Methoden des Frs Friedrich Schleiermacher sammliche Werke. Dritte Abteilung. 2ur Philosophie. Zweite Band. Berlin, 1838, pp. 207–245.